

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 10.11.2006
COM(2006)674 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Ετήσια έκθεση σχετικά με το μέσο προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών (ΜΠΔΠ)
2005**

SEC(2006)1430

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Προϋπολογισμός ΜΠΔΠ	3
3.	Χρηματοδότηση του σχεδίου	4
3.1.	Νέα σχέδια ΜΠΔΠ	4
3.2.	Σχέδια που χρηματοδοτήθηκαν κατά την περίοδο 2000-2005	4
3.3.	Πληρωμές.....	5
4.	Τεχνική βοήθεια	5
4.1.	Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας	5
4.2.	Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της Επιτροπής.....	6
5.	Διαχείριση και υλοποίηση.....	7
5.1.	Εποπτεία των έργων.....	7
5.2.	Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος συμπεριλαμβανομένου του EDIS.....	8
5.3.	Αξιολόγηση του κινδύνου.....	9
5.4.	Πορίσματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	10
5.5.	Το ΤΕΙ Συγχρηματοδότησης – ΕΤΕ, ΕΤΑΑ και KfW	10
6.	συμβολή στις κοινοτικές πολιτικές	10
6.1.	Δημόσιες συμβάσεις.....	10
6.2.	Περιβαλλοντική πολιτική.....	10
6.3.	Πολιτική μεταφορών.....	11
7.	Συντονισμός μεταξύ προενταξιακών μέσων	11

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ετήσια έκθεση σχετικά με το μέσο προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών (ΜΠΑΠ) 2005

Η παρούσα έκθεση είναι σύμφωνη προς το άρθρο 12 του κανονισμού ΜΠΑΠ. Είναι η 6η ετήσια έκθεση που καλύπτει τις δραστηριότητες των ΜΠΑΠ κατά το 2005.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση εκτίθενται λεπτομερέστερα στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής (παράρτημα της παρούσας έκθεσης).

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Λόγω του ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουλίου του 2004 δέχθηκε την Κροατία ως υποψήφια χώρα, η έκθεση περιλαμβάνει πλέον, εκτός από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, την Κροατία η οποία δικαιούται βοήθεια ΜΠΑΠ από 1^η Ιανουαρίου 2005.

2. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΠΑΠ

Από τον προϋπολογισμό της Επιτροπής για το 2005, 525,7 εκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν για το μέσο ΜΠΑΠ. Οι πιστώσεις κάλυπταν όλες τις δαπάνες για τη συγχρηματοδότηση σχεδίων (μέτρων) στις δικαιούχους χώρες στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών καθώς και για την παροχή τεχνικής βοήθειας (TB), ανεξάρτητα από το εάν τα μέτρα TB είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις δικαιούχους χώρες ή από την Επιτροπή.

Πίνακας 1: Προϋπολογισμός ΜΠΑΠ το 2005 – σε ευρώ

Γραμμή προϋπολογισμού	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων	Εκτελεσθείσες αναλήψεις πιστώσεων	Εκτελεσθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων
Λειτουργικό κονδύλιο του προϋπολογισμού B13.01.04.02	3 763 290	3 251 762	1 414 187
Επιχειρησιακό κονδύλιο του προϋπολογισμού B13.05.01.01	521 950 000	521 950 000	231 243 551
Σύνολο	525 713 290	525 201 762	232 656 738

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

3.1. Νέα σχέδια ΜΠΑΠ

Το 2005, η Επιτροπή ενέκρινε 24 νέα μέτρα ΜΠΑΠ σχετικά με 11 επενδύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και 4 στον τομέα των μεταφορών καθώς επίσης και 8 σχέδια TB, 7 στον τομέα των μεταφορών και 1 στον τομέα του περιβάλλοντος και 1 οριζόντιο μέτρο TB. Οι συνολικές επιδοτήσεις ΜΠΑΠ κατά το εν λόγω έτος ανήλθαν σε 493 εκατομμύρια ευρώ, που αντιπροσωπεύουν μέσο ποσοστό επιδότησης ύψους 70% του συνολικού κόστους του επιλέξιμου σχεδίου ύψους 705 εκατομμυρίων ευρώ. Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων συνολικού ύψους 521,9 εκατομμυρίων ευρώ χρησιμοποιήθηκαν για νέα σχέδια (312 εκατομμύρια ευρώ) καθώς και για συνεχιζόμενα έργα που εγκρίθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη.

Στον τομέα του περιβάλλοντος, το ΜΠΑΠ βοήθησε κυρίως σχέδια αποκομιδής και επεξεργασίας λυμάτων αλλά επίσης και 2 σχέδια για στερεά απόβλητα. Στον τομέα των μεταφορών, το πλέον σημαντικό σχέδιο ήταν ένα συνδυασμένο σχέδιο οδικών / σιδηροδρομικών μεταφορών.

Πίνακας 2: Νέα σχέδια που εγκρίθηκαν το 2005 – σε ευρώ

Τομέας	Σχέδια αριθ.	Επιλέξιμο κόστος	Συγχρηματοδότηση ΜΠΑΠ	Ποσοστό επιχορήγησης %	Αναλήψεις υποχρεώσεων το 2005
Περιβάλλον	12	424.710.000	299.112.500	70,4	195.489.417
Μεταφορές	11	279.886.500	193.850.755	69,3	116.681.100
Οριζόντια TB	1	20.000	20.000	100,0	10.000
Σύνολο	24	704.616.500	492.983.255	69,9	312.180.517

3.2. Σχέδια που χρηματοδοτήθηκαν κατά την περίοδο 2000-2005

Κατά την περίοδο 2000 έως 2005, η Επιτροπή βοήθησε με επιχορηγήσεις 96 σχέδια βάσει προτάσεων που υποβλήθηκαν από τη Βουλγαρία, την Κροατία και τη Ρουμανία: 65 σχέδια στον τομέα του περιβάλλοντος, 28 στον τομέα των μεταφορών και 3 οριζόντια μέτρα TB (δύο για την ολοκλήρωση της ενέργεια αποκέντρωσης (EDIS - Σύστημα Διευρυμένης Αποκεντρωμένης Υλοποίησης) και ένα για την οργάνωση επιτροπών εποπτείας). Τα σχέδια αυτά αντιπροσωπεύουν ένα συνολικό κόστος σχεδίου ύψους 4,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 4,3 δισεκατομμύρια ευρώ είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση ΜΠΑΠ. Τα κεφάλαια ΜΠΑΠ συνέβαλαν κατά 67%, ή κατά 2,9 δισεκατομμύρια ευρώ σ' αυτό το επιλέξιμο κόστος επενδύσεων. Διατηρήθηκε αυστηρή ισορροπία μεταξύ των 2 τομέων.

Κατά το τέλος του 2005 χορηγήθηκε πάνω από το 97% των κεφαλαίων που είχαν προβλεφθεί για τις τρεις δικαιούχους χώρες για την περίοδο 2000-2006 και, από αυτές τις επιδοτήσεις, είχε δεσμευθεί περίπου το 83%.

Πίνακας 3: Σχέδια που εγκρίθηκαν κατά την περίοδο 2000-2005 – σε ευρώ

Τομέας	Αποφάσεις σχεδίων αριθ.	Επιλέξιμο κόστος	Συγχρηματοδ ότηση ΜΠΑΠ	Μέσο ποσοστό επιχορήγη σης %	Υποχρεώσεις
Περιβάλλον	65	2.021.031.383	1.455.900.551	72,0	1.210.854.471
Μεταφορές	28	2.306.715.498	1.457.115.989	63,2	1.189.043.388
Οριζόντια TB	3	1.633.308	1.633.308	100,0	1.492.308
Σύνολο	96	4.329.380.189	2.914.649.848	67,3	2.401.390.167

3.3. Πληρωμές

Το σύνολο των πληρωμών ΜΠΑΠ το 2005 ανήλθε συνολικά σε 229 εκατομμύρια ευρώ τα οποία αντιπροσώπευαν αύξηση τουλάχιστον 73,5% σε σύγκριση με τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2004 (132,2 εκατομμύρια ευρώ). Κατά το τέλος της περιόδου 2000-2005, σχεδόν 559 εκατομμύρια ευρώ είχαν καταβληθεί, που αντιπροσώπευαν το 23,3% των δημοσιονομικών υποχρεώσεων που εκπληρώθηκαν κατά την εν λόγω περίοδο.

Πίνακας 4: Πληρωμές - σε €

Τομέας	2000-2004	2005	Σύνολο
Περιβάλλον	145.549.014	109.694.489	255.243.503
Μεταφορές	183.364.692	119.346.710	302.711.402
TB	924.524	58.800	983.324
Σύνολο	329.838.230	229.100.000	558.938.230

4. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

4.1. Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας

Τα μέτρα TB για την προετοιμασία του σχεδίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι δικαιούχοι χώρες παρουσιάζουν επαρκή αριθμό σχεδίων ποιότητας εγκαίρως προς χρηματοδότηση καθώς και για μελλοντική χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής και το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ). Επίσης, τα μέτρα TB για τη *θεσμική ενίσχυση* αποσκοπούν στην αύξηση της ικανότητας των διοικητικών υπηρεσιών των δικαιούχων να διαχειρίζονται και να εποπτεύουν την εφαρμογή επενδύσεων υποδομών ευρείας κλίμακας.

Το 2005, εγκρίθηκαν 7 αιτήσεις σχετικά με την προετοιμασία σχεδίου και / ή θεσμικές κατασκευές στον τομέα των μεταφορών και μια αίτηση σχετικά με την προετοιμασία σχεδίου στον τομέα του περιβάλλοντος.

Πίνακας 5: Νέα σχέδια TB που εγκρίθηκαν το 2005 – σε ευρώ

Τομέας	Αριθμός σχεδίων	Επιλέξιμο κόστος	Συγχρηματοδότηση ΜΠΑΠ	Ποσοστό επιχορήγησης 0%	Υποχρεώσεις
Περιβάλλον	1	25.000.000	12.500.000	50,0	8.750.000
Μεταφορές	7	74.675.500	62.199.075	83,3	46.141.710
Οριζόντιο TB	1	20.000	20.000	100,0	10.000
Σύνολο	9	99.695.500	74.719.075	100,0	54.901.710

Κατά την περίοδο 2000-2005, το ΜΠΑΠ χορήγησε πάνω από 119 εκατομμύρια ευρώ σε περισσότερα από 20 σχέδια σχετικά με το θεσμικό κτίριο ή την προετοιμασία σχεδίων.

Πίνακας 6: Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας 2000-2005 – σε ευρώ

Τομέας	Αριθ. σχεδίων	Επιλέξιμο κόστος	Συμβολή ΜΠΑΠ
Περιβάλλον	7	67.481.000	47.448.500
Μεταφορές	11	84.461.560	70.126.620
Οριζόντια TB	3	1.633.308	1.633.308
Σύνολο	21	153.575.868	119.208.428

4.2. Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της Επιτροπής

Η Επιτροπή διεξάγει τις εν λόγω δραστηριότητες TB είτε μέσω ενεργειών *ad hoc* που προωθήθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη είτε στο πλαίσιο *προγραμμάτων δράσης TB*:

- Οι δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας που αναλήφθηκαν εκτός των προγραμμάτων δράσης TB περιλαμβάνουν συμβάσεις υπηρεσιών για την παροχή τεχνικής και δημοσιονομικής εμπειρογνωμοσύνης στη ΓΔ Περιφερειακή Πολιτική ως βοήθεια για την έγκριση σχεδίων και την ανάπτυξη πολιτικής. Η βοήθεια για τις δραστηριότητες αποκέντρωσης *intra muros* με τις αντιπροσωπείες ΕΚ έληξε το 2004.

- Δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του «Προγράμματος Δράσης TB 2001» περιλαμβάνουν την οργάνωση των προβλεπόμενων επιτροπών εποπτείας ΜΠΑΠ, τη στρατηγική ανάλυση εκ μέρους της Via Baltica, την προαγωγή εγκαταστάσεων δημόσιας χρήσης υψηλότερης ποιότητας χρηματοδοτούμενων από το ΜΠΑΠ στον τομέα των υδάτων και των αποβλήτων και την παροχή συμβουλών για δημόσιες-ιδιωτικές συμπράξεις.

- Δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας χρηματοδοτούμενες στο πλαίσιο του «Προγράμματος Δράσης ΤΒ 2004-2006» αποτελούν συνέχεια του Προγράμματος Δράσης ΤΒ 2001, παρόλο που αφορούν μόνο τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, και εισάγουν νέες συμβάσεις πλαίσια για την έγκριση σχεδίων ΜΠΑΠ που χρηματοδοτούνταν κατά το παρελθόν εκτός των προγραμμάτων δράσης. Εκτός από αυτές τις συμβάσεις, οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν ενίσχυση *extra muros* για τα καθήκοντα εποπτείας των αντιπροσωπειών ΕΚ, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τα σχέδια μεταφορών καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής του σχεδίου και καθώς και έγκριση του σχεδίου και έλεγχο ποιότητας από την ΕΤΕ.
- Δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας χρηματοδοτούμενες στα πλαίσια του «Προγράμματος δράσης ΤΒ 2005-2006 για την Κροατία» προβλέπουν πόρους για την αντιπροσωπεία ΕΚ στο Ζάγκρεμπ για την εκτέλεση καθηκόντων εποπτείας (*intra* και *extra muros*) σχετικών με την εφαρμογή του ΜΠΑΠ εντός του πλαισίου της αποκεντρωμένης διαχείρισης.

Πίνακας 7: Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία της Επιτροπής 2000-2005 – σε ευρώ

Δραστηριότητα	Ενδεικτικές επιχορηγήσεις	Υποχρεώσεις	Πληρωμές
Δραστηριότητες εκτός των Προγραμμάτων Δράσης	4.210.000	4.210.000	2.885.726
Πρόγραμμα δράσης 2001(*)	12.000.000	11.860.864	7.594.070
Πρόγραμμα δράσης «Νεολαία» 2004-2006	10.067.680	6.419.950	3.650.397
Πρόγραμμα δράσης 2005-2006 για την Κροατία	1.200.000	400.000	-
Σύνολο	27.477.680	22.890.814	14.130.193

(*) Συμπεριλαμβάνονται ορισμένες δραστηριότητες που αφορούν δικαιούχους χώρες ΜΠΑΠ οι οποίες έγιναν κράτη μέλη το 2004

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

5.1. Εποπτεία των έργων

Ενώ τα πρώτα σχέδια ΜΠΑΠ εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το 2000, η υλοποίηση των σχεδίων αυτών άρχισε μόλις το 2001, κατά κανόνα, με τη διεξαγωγή διαγωνισμού για τις συμβάσεις υπηρεσιών για την εποπτεία της υλοποίησης. Λόγω τακτικών καθυστερήσεων στη διεξαγωγή των διαγωνισμών για τη σύναψη συμβάσεων, οι πρώτες πραγματικές συμβάσεις εργασίας υπογράφηκαν μόλις το 2002. Έκτοτε σημειώθηκε μεγαλύτερη πρόοδος στην εκτέλεση των σχεδίων, πράγμα το οποίο φαίνεται από την πρόοδο στις πληρωμές εκ μέρους της Επιτροπής προς τις εθνικές αρχές.

Εντούτοις, στις δύο προσχωρούσες χώρες, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, οι διοικητικές αδυναμίες εξακολούθησαν να είναι η κύρια πρόκληση που αντιμετωπίστηκε κατά την υλοποίηση του ΜΠΔΠ το 2005. Παρά το ότι οι αποστολές δημοσιονομικού ελέγχου που ανέλαβε η Επιτροπή το 2005 έδειξαν κάποια πρόοδο όσον αφορά τους οργανισμούς υλοποίησης των ΜΠΔΠ, τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στους τομείς καίριας σημασίας του προσωπικού, της ανάθεσης συμβάσεων και της δημοσιονομικής διαχείρισης απαιτούσαν συνεχή εποπτεία και πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω. Σε διάφορες περιπτώσεις, οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση σχεδίων συσσωρεύθηκαν σε περισσότερο από δύο έτη σε σύγκριση με τα αρχικά σχέδια. Σε διάφορες ευκαιρίες, η Επιτροπή επέμεινε μαζί με τις εθνικές αρχές στο ότι οι αναθέτουσες αρχές και, στον τομέα του περιβάλλοντος, οι τελικοί δικαιούχοι πρέπει να υιοθετήσουν προδραστική προσέγγιση, να προωθήσουν αποτελεσματικά τα διάφορα στάδια του σχεδίου και να αναπτύξουν το συντονισμό μεταξύ των μερών του σχεδίου.

Στην Κροατία, όπου τα δύο πρώτα σχέδια εγκρίθηκαν μόλις το Δεκέμβριο του 2005, η υλοποίηση δεν είχε ακόμη αρχίσει.

5.2. Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος συμπεριλαμβανομένου του EDIS

Οι κύριες απαιτήσεις στα πλαίσια του ΜΠΔΠ τόσο για τη δημοσιονομική διαχείριση όσο και τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένης της διευθέτησης των παρατυπιών, είναι παρόμοιες με εκείνες που ισχύουν για το Ταμείο Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Αφορούν την καθιέρωση εσωτερικών συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου και διαδικασιών που να μπορούν να εξασφαλίζουν διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων διαφανείς και χωρίς διακρίσεις, ακρίβεια των ζητούμενων δαπανών, επαρκή ικανότητα εσωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου, επαρκή διεξαγωγή δημοσιονομικού ελέγχου και κατάλληλη διευθέτηση των παρατυπιών.

Στη διάρκεια του 2005, η εργασία λογιστικού ελέγχου όσον αφορά τη *Βουλγαρία και τη Ρουμανία* περιελάμβαναν 8 αποστολές ελέγχου οι οποίες συγκέντρωσαν την προσοχή τους, σε ευρεία κλίμακα, στη στενή παρακολούθηση, επιτόπου, της υλοποίησης των σχεδίων δράσης και στην τήρηση των προθεσμιών που συμφωνήθηκαν με τις εθνικές αρχές το 2004 αν στην πρόοδο που επιτεύχθηκε προς την εκτεταμένη αποκέντρωση (*EDIS*) η οποία, αφού επιτευχθεί, καθιστά δυνατή την άρση του εκ των προτέρων ελέγχου της διεξαγωγής διαγωνισμών και της σύναψης συμβάσεων από την Επιτροπή.

Για τη *Ρουμανία*, το επίπεδο εμπιστοσύνης στα καθιερωμένα συστήματα βελτιώθηκε ριζικά σε σύγκριση με το 2004. Ένα αίτημα EDIS για τη διαπίστευση όλων των οργανισμών υλοποίησης ΜΠΔΠ έφθασε στην Επιτροπή στις αρχές του 2006. Μετά τον τελικό έλεγχο επαλήθευσης, η έγκριση EDIS για ΜΠΔΠ για όλους τους οργανισμούς χορηγήθηκε τον Ιούνιο του 2006.

Για τη *Βουλγαρία*, καθόσον πραγματοποιήθηκαν σημαντικές προσπάθειες το 2005 για την κάλυψη των κενών που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, η διαδικασία EDIS τέθηκε τελικά σε εφαρμογή. Ένα αίτημα EDIS για την πιστοποίηση όλων των οργανισμών υλοποίησης ΜΠΔΠ υποβλήθηκε στην Επιτροπή στα τέλη του Απριλίου 2006 και εξετάζεται σήμερα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Εν τούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν δύο κύριες ανησυχίες: το θέμα των δημοσίων συμβάσεων και η έλλειψη ειδικευμένου και πεπειραμένου προσωπικού. Παρά την εκ του πλησίον εποπτεία της ανάθεσης συμβάσεων από την αντιπροσωπεία ΕΚ, η εμπειρία του ΜΠΔΠ ως προς το θέμα αυτό χαρακτηρίζεται πράγματι από συχνές καταγγελίες, ισχυρισμούς κ.λπ.

Διεξάχθηκαν επίσης ορισμένοι δημοσιονομικοί έλεγχοι των σχεδίων στις χώρες αυτές, των οποίων τα κύρια πορίσματα γενικά αντικατόπτριζαν τα μειονεκτήματα που διαπιστώθηκαν κατά τους δημοσιονομικούς ελέγχους των συστημάτων, κυρίως την ανεπαρκή ποιότητα των φακέλων προκήρυξης διαγωνισμών και ανάθεσης συμβάσεων, τις παράτυπες διαδικασίες κατά την ανάθεση συμβάσεων, την ανάγκη βελτίωσης της επαλήθευσης των δηλώσεων δαπανών, την πιστοποίηση μη επιλέξιμων δαπανών, την έλλειψη (επαρκών) δικαιολογητικών εγγράφων και την ελλιπή τήρηση των απαιτήσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης. Επίσης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ένα επαναλαμβανόμενο πρόβλημα είναι η έλλειψη ειδικευμένου και πεπειραμένου προσωπικού καθώς και ο υψηλός ρυθμός εναλλαγής του προσωπικού. Καθόσον η κατάσταση αυτή ενδέχεται να αποτελέσει κύριο εμπόδιο για την πραγματική χρήση του ταμείου συνοχής και των διαρθρωτικών ταμείων στο μέλλον επίσης θα πρέπει να εξασφαλιστεί εκ του πλησίον εποπτεία της προόδου από αυτή την άποψη.

Από πλευράς τους, οι κροατικές αρχές κατέβαλαν προσπάθειες για την προετοιμασία της εισαγωγής του αποκεντρωμένου συστήματος υλοποίησης (*DIS*) για το PHARE και το ΜΠΔΠ. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να προβεί σε αποκεντρωμένη διαχείριση της βοήθειας ΜΠΔΠ το Φεβρουάριο του 2006 (μέσω της οποίας η αντιπροσωπεία ΕΚ εξακολουθεί να διενεργεί ελέγχους εκ των προτέρων).

5.3. Αξιολόγηση του κινδύνου

Στα πλαίσια του συστήματος της εκ των προτέρων έγκρισης, η στρατηγική δημοσιονομικού ελέγχου όσον αφορά τις δικαιούχους χώρες επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στην πρόληψη, εξασφαλίζοντας ότι κάθε χώρα καθιερώνει επαρκείς διαδικασίες ελέγχου όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδίου και τις πληρωμές. Διαδοχικοί κύκλοι δημοσιονομικών ελέγχων, που περιλαμβάνονται σε όλα τα στάδια του EDIS, αποσκοπούν στον εντοπισμό μειονεκτημάτων κατά την καθιέρωση συστημάτων εποπτείας και ελέγχου και κατά την επαλήθευση του κατά πόσον εφαρμόζονται οι συστάσεις και κατά πόσον αντιμετωπίζονται τα μειονεκτήματα.

5.4. Πορίσματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Κατά την ετήσια έκθεση για το δημοσιονομικό έτος 2004, η γενική γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά τα προενταξιακά μέσα ήταν ότι τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου ήταν βασικά σθεναρά και λειτούργησαν στην πράξη, παρόλο που εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι στο επίπεδο των οργανισμών υλοποίησης. Η γνώμη αυτή επικυρώθηκε στο πλαίσιο μιας περιορισμένης επισκόπησης των δραστηριοτήτων ΜΠΑΠ το 2005, συνεπεία της οποίας το Ελεγκτικό Συνέδριο συνέστησε να εποπτεύει η Επιτροπή εκ του πλησίον τα εν λόγω συστήματα.

5.5. Το ΤΕΙ Συγχρηματοδότησης – ΕΤΕ, ΕΤΑΑ και KfW

Λόγω της εμπειρίας τους στην προετοιμασία και την υλοποίηση σχεδίων, η Επιτροπή ήλθε σε επαφή σε τακτική βάση με αυτούς τους οργανισμούς δανεισμού και, στις περιπτώσεις που ήταν δυνατό, οργάνωσε κοινό σχέδιο προσδιορισμού και αποστολής έγκρισης για σχέδια για τα οποία εξητείτο χρηματοδότηση δανείου. Το 2005, χορηγήθηκαν δάνεια για δύο σχέδια από την ΕΤΕ, για 6 σχέδια από την ΕΤΑΑ και ακόμη για 2 σχέδια από την KfW.

6. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

6.1. Δημόσιες συμβάσεις

Η εκπλήρωση των νομικών απαιτήσεων για μια σοβαρή, δίκαιη και διαφανή ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, όπως ορίστηκαν στον οδηγό PRAG, αποδείχθηκε σημαντική πρόκληση για τις προσχωρούσες δικαιούχους χώρες. Αυτό είναι αποτέλεσμα του ότι τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού των εν λόγω χωρών δεν είναι πάντοτε στο επίπεδο των ικανοτήτων που απαιτείται για τη διαχείριση πολύπλοκων σχεδίων υποδομής, ιδιαίτερα, όσον αφορά τη διεξαγωγή διαγωνισμού και τη σύναψη συμβάσεων. Λόγω των δυσκολιών που συνάντησε στον εν λόγω τομέα, η Επιτροπή κατέβαλε πολλές προσπάθειες για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων τεχνικής βοήθειας οι οποίες επικεντρώθηκαν στην ενίσχυση των ικανοτήτων σύναψης συμβάσεων των αναδόχων, καθώς και στην ενίσχυση των συστημάτων και διαδικασιών. Μεταξύ άλλων, εξακολούθησε να διοργανώνει διάφορα σεμινάρια και εκδηλώσεις κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης εγχειριδίων και πρακτικών οδηγιών.

6.2. Περιβαλλοντική πολιτική

Με την παροχή άμεσης βοήθειας σε σχέδια προτεραιότητας για το περιβάλλον, το ΜΠΑΠ επιταχύνει την υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής και την τήρηση των προτύπων Ε.Ε. στις δικαιούχους χώρες. Ιδιαίτερα, ενισχύθηκε η διοικητική ικανότητα όσον αφορά το σχεδιασμό περιβαλλοντικών επενδύσεων και τον καθορισμό προτεραιοτήτων και επίσης επιτεύχθηκε σταθερή πρόοδος στην ορθή υλοποίηση της οδηγίας ΕΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών που αφορούν τη δημόσια διαβούλευση. Εντούτοις, προβλήματα σχετικά με τις δυσκολίες των αρχών των αρμοδίων για το περιβάλλον να επιτύχουν επαρκή χρηματοδότηση και επάνδρωση καθώς και η έλλειψη συντονισμού μεταξύ τομέων πολιτικής και η

έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού πρέπει να αντιμετωπιστούν περαιτέρω από αυτές τις χώρες.

6.3. Πολιτική μεταφορών

Τα δίκτυα μεταφορών στις δικαιούχους χώρες, στην περίπτωση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με την μελέτη TINA (*Αξιολόγηση των αναγκών υποδομής μεταφορών*), συστάθηκαν γύρω από το πλαίσιο των πανευρωπαϊκών διαδρόμων. Τα δίκτυα αυτά χρησιμοποιούνται ως βάσεις σχεδιασμού για τις εθνικές στρατηγικές μεταφορών για τους σκοπούς του ΜΠΔΠ, δηλ. στρατηγικών που αφορούν την κατασκευή ή την αποκατάσταση τμημάτων, κομβικών σημείων ή προσβάσεων στα δίκτυα. Έξι από τους προαναφερόμενους διαδρόμους διασχίζουν το έδαφος της Βουλγαρίας, της Κροατίας και της Ρουμανίας. Σύμφωνα με τις νέες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (TEN-T), τρία από τα σχέδια προτεραιότητας του δικτύου (*άξονας αυτοκινητοδρόμου Ηγουμενίτσα / Πάτρα - Αθήνα - Σόφια – Βουδαπέστη, άξονας πλωτών οδών Ρήνος/ Meuse – Main - Δούναβης και άξονας σιδηροδρόμων Αθήνα - Σόφια - Βουδαπέστη - Βιέννη – Πράγα –Νυρεμβέργη / Δρέσδη*) αφορούν τους άξονες που περιλαμβάνουν τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία και έναν που περιλαμβάνει την Κροατία (*άξονας σιδηροδρόμων Λυών – Τεργέστη –Divaca / Korper – Divaca – Ljubljana - Βουδαπέστη - ουκρανικά σύνορα*).

7. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Όπως απαιτείται από τον κανονισμό συντονισμού, η Επιτροπή εξασφαλίζει το στενό συντονισμό μεταξύ των τριών προενταξιακών μέσων PHARE, SAPARD (ειδικό πρόγραμμα ένταξης για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη) και ΜΠΔΠ. Ο κανονισμός καθορίζει με ακρίβεια τους τομείς στους οποίους κάθε μέσο παρέχει βοήθεια, ελαχιστοποιώντας κατ' αυτόν τον τρόπο ενδεχόμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των διάφορων μέσων:

Η επιτροπή διαχείρισης του PHARE εξασφαλίζει το συντονισμό μεταξύ των τριών αυτών μέσων, ενώ ο περαιτέρω συντονισμός πραγματοποιείται μέσω της μικτής ελεγκτικής επιτροπής (PHARE), της διϋπηρεσιακής επιτροπής συντονισμού και των περιοδικών συνεδριάσεων με τις αντιπροσωπείες της ΕΚ στις δικαιούχους χώρες.